

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătat pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sunt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 23 Noemvre

În parlamentul Cislaitaniei s'a întemplat ceea ce se prevedea, adecă că §. 2. din proiectul pentru armată n'a dobândit majoritatea de $\frac{2}{3}$ și prin urmare a cădut. Guvernul nu se va duce numai decât. El va aștepta să vadă mai întâiu ce soarte are proiectul seu în casa de sus. Se votează acolo, atunci proiectul mai vine odată la desbatere și votare în casa deputaților; atunci se va vedé cât de bine era informat „Narodni Listy” despre gândurile imperatului despre ne-disoalverea senatului imperial.

Italia s'a hotărât a recunoasce independența României și a denumi pe contele Tornelli de legat la curtea din Bucuresci.

Din Italia și anume din Roma aduce „P. Ll.” scirea, că în cercurile politice din capitala italiană se vorbește că curtea din Petersburg își va retrage pe reprezentantul seu Uexkül și îl va înlocui cu generalul Ignatieff. Foaia budapestană vede în schimbarea aceasta de persoane provocarea Austro-Ungariei și stricarea raporturilor celor bune dintre Austro-Ungaria și Italia.

Presa europeană aproape unanim a desaprobat cu indignațiune mârșava faptă a acelor ce au încercat atentat asupra țarului rusesc.

În Constantinopole domnesce în cercurile cele înalte o fluctuațiune, care se arată în deobște la staturile cădute în agonia morții. Poarta, ca omul în desperațiune, aleargă când la Englezi, când la Ruși și pactează când cu unul când cu altul. După ce un timp de vre-o câteva săptămâni a fost influența rusească la putere, vine și ne spune „Polit. Corr.” că Englezii au învins de nou și acum ei gândesc în locul sultanului și al ministrilor sei.

Cestiunea Gusinei și Plavei se apropie de sfârșit. Pe 9 Decemvre

n. este ficsată sosirea lui Muktar pașa la Gusine unde se vor afla și reprezentanți montenegreni pentru primirea teritoriului de încorporat. Liga albaneza încă nu este definitiv hotărâtă să reziste, sau populațiunea mohamedană să emigreze.

Anti-reflexiuni.

Domnule Redactor! O mișcare nesănătoasă, pentru desvoltarea noastră intelectuală este aceea, că din mai toate scrierile românesce, ce es la lumină, articoli sau opuri literare, oamenii nostri s'au obicinuit a forma colecțiune prețioasă și a o depune pe altariul nației cu tămăia lingușirei. Scriitori de toate categoriile par a fi încheiat un pact secret de lăudare reciprocă. Unii caută a întrece pe ceilalți în atribute lingușitoare! Această deprindere uricioasă și degradătoare, mai ales pe terenul vieții bisericesce, e foarte periculoasă, căci, în lipsa unei direcțiuni critice în literatura ecleziastică, aici mai tot ce se scrie are trecerea unui product literar neimputabil. Și dacă îndrăznește cineva a demasca nimbul oare-cărei pretinse celebrități literare, toți cei de o făptură și de o samă pun condeiu întrupărarea reputației camaradului lor tractând pe cutezătoriul critic ca pe un atentator împiu!

Aceasta se întemplă cu mine.

Făcând critica articolilor despre a doua căsătorie a preoților, publicați de dl Sturza în „Biserica și Scoala”, și, fiind că nu încăracasem pe autorul cu laude, ci am numit eroarea și neadevărul cu numele lor cel genuin, un corespondent anonim publică în Nr. 129 al jurnalului „Telegrafului Român” nisce „reflexiuni” prin care îmi împută cu aerul de „mare filosof” lipsa de bunăcuviință, și deci se crede îndreptățit a'mi ține prelegere de etichetă. Curios lucru! Am ajuns să vedem, ca predicarea adevărului, pe

considerațiuni de etichetă, să nu fie tolerată nici chiar în biserică! Căci ce făcusem eu? Nimic mai mult decât am apêrat o venerabilă instituțiune bisericească: prohibirea căsătoriei a doua la preoți, o instituțiune basată în sânta scriptură și lămurită în hotărârile sântelor sinoade. Eu n'am venit aci cu opiniunile mele individuale ci, față cu teoriile d-lui Sturza, am pus definițiunea și teoria bisericeii. Dacă vre un teolog ortodox n'ar pute să demustre cu toate aceste, că prohibirea căsătoriei a doua la preoți e minciună și nu adevăr întemeiat în s. scriptură și lămurit de biserică prin conciliile sale, eu declar, voiu depune condeiu la moment și capitulez. Până atunci însă nimene n'are dreptul să ne impună tăcerea!

Dlui corespondent i-ar fi plăcut, ca față cu părerile d-lui Sturza, eu să espun simplament dovețile mele, ear mai departe să las publicului cetitoriu a judeca ale cui argumente cumpenesc mai mult. Aceasta am și urmat, întru cât publicul cetitoriu are un drept firesc necontestabil de a judeca despre ceea ce cetesce. Niciodată însă, în cestiunile doctrinale bisericesce, nu voiu condiționa veritatea principiului ce susțin dela opiniunea publică. Decâteori s'a vădut că o părere eronată să fie profesată în același timp de vulg și de învățați? Aici dară me voiu supune și voiu asculta necondiționat numai de vocea bisericeii universale, a cărei misiune nu este de a se țări înaintea opiniunii publice, ci de a o îndrepta și domina. Aceasta a fost misiunea creștinismului; aceasta este cu adevărat și misiunea bisericeii!

Eu nu pretind, ceea ce 'mi împută d. corespondent, ca cineva să nu raționanteze asupra doctrinei bisericeii și chiar asupra dogmelor: dar, par'mise este mare deosebirea între a raționanteza pentru a înțelege cutare doctrină și între a raționanteza pentru a o resturna. Modul cel

dintăi este singurul mod de raționantezare admisibil în biserică, pentru-că doctrina creștină nu e opera omului, ca el să facă din ea ce'i place; ea e un deposit sacru, pe care fiecare generațiune creștină, n'are alt drept, decât dreptul de a'l îngriji și conserva intact de tot aliajul uman, și de a'l transmite generațiunilor viitoare astfel cum l-a primit. Ereticii anti-trinitari precum și arienii încă raționantezau, când atacau divinitatea Cuvântului, divinitatea lui Iis. Christos, și până la anumit punct raționantezează și ateistii, când neagă esistența lui Dușeu; dar care creștin va admite astfel de raționantezări înfiorătoare?

În sfârșit chiar și pentru a înțelege cutare doctrină în creștinism, logica naturală fără știința pozitivă nu ne ajută nimic. Logica naturală o are și omul „fără arte”, dar pare mi-se pentru a raționanteza cineva logic într'o cestiune doctrinală de drept canonic, pe lângă carte mai trebuie să posiadă știința teologiei și în special cunoscința dreptului canonic.

Acum să vedem, care e „logica naturală” cu carea dl. corespondent „măsură argumintele și deducțiunile dlui Sturza, pentru a constata adevărul lor”?

„Un corespondent cu „dorul” de a scrie ceva mai ca cărturari, dar carele după cum ne spune, nu se pricepe la „multă carte” vine ca să afirmă în coloanele „Telegrafului român” multă carte, „frumoasă crudițiune” a dlui S. în canoane. Minunată logică! Mie'mi pare logic și foarte evident, că spre a conchide dela sine la „frumoasă erudițiune” a dlui S. și necunoscința adevărului seu, dl corespondent ar trebui să fie de o inteligență și competență recunoscută. Ear un anonim, care însuși mărturisese, că nu se pricepe la carte”? Singură mărturisirea aceasta spontană este destul de caracteristică, pentru ca omul să scie da meritul și în-

FOIȚA.

Concertul reuniunii române de cântări.

„Vin cam târziu, dar cu toate aceste tot vin.”
(Schiller).

În ziua de 18/30 Noemvre sala edificiului reuniunii germâne de aici de musică cuprindea în sinul seu mai întreaga societate română inteligentă din Sibiu. Reuniunea română de cântări invitase pe membrii sei ajutători, ca să se convingă despre progresul tinereii reuniuni; apăruseră chiar și unii oaspeți de națiunea germână, amici ai artei musicale. Și într'adevăr considerând, că până acuma arta musicală în genere, dar mai cu samă în asociațiuni, puțin a fost cultivată la Români și că tot începutul este greu, trebuie să susțin, că chiar fiind cu totul imparțial, ceea ce mă silesc a fi încât ca Român îmi este cu puțință, concertul m'a satisfăcut și desește și sincerele aplause a prezentilor dove-

diră, că publicul este de acord cu opiniunea mea.

„Mandolinata” de E. Paladilhe, executată de chor merse destul de bine. Tinerul student Victor Roșca delectă publicul cu executarea pe violină a melodiosului op de Beriot „Scène de ballet” dând astfelu dovești de un progres învederat, cari îndreptătesc la și mai frumoase așteptări.

Trecând la ultimul numer al programei mă mărginesc a țice în genere:

Într'adevăr „Vêrful cu dor”, prima baladă română tradusă în musică, cântată de reuniunea noastră cu multă pricepere a reportat învingerea decisivă asupra publicului și merită a fi numită coroana concertului.

Pe lângă acompaniament de forte-piano de d-na Minerva Brote, aproape virtuosă, chorul pășia neșovăind înainte, ici colia întrerupt de solisti, și interpretând idea autorului poesiei tradusă în musică.

Voind a țice câteva cuvinte despre solisti trebuie să numesc în primul loc pre dame. Lauda cea dintăiu se cuvine d-rei baronesa Elena Popp și

d-nei Ana Moga, ambele înzestrate de natură cu voce sonoră și simpatică. Dânsese constatară și artă, de sigur câștigată înaintea constituției reuniunii.

Tinera d-șoară Maria Roșca încântă publicul executând cu voce argintie rolul seu de „isvor.” D-șoara Bologa cântă rolul seu cu intonare esactă.

Dl Ios. Popescu avu rolul lui „Ionel,” cel mai greu dintre toate, frumosul tenor al acestui domn, deși cam indispus, desarmă severitatea recensentului. Dintre basisti trebuie să numesc la primul loc pe dl Ciora cu vocea'i puternică și arta'i desvoltată, apoi nu pot trece cu vederea pre d-nii Balaș și Petric, căci a'și comite nedreptate față cu priceperea și zelul desvoltat.

Sum convins, că mă aflu în consonanță cu întreg publicul român, dorind ca reuniunea română de cântări să progreseze ca până acuma și să înflorească, căci arta musicală încă este parte întregitoare a culturai generale la indiviști și la popoare.

L. B. L.

O iernare în ghiață.

(Traducere din Jules Verne.)

(Urmare)

Cap. VII.

Pregătiri pentru iernare.

Penellan eară avu odată drept, că toate de pe lumea aceasta trebuie să ne fie de folos, pentru-că cutremurul de ghiață a deschis corăbiei drumul până la sin. Marinarii trebuiră să se folosească bine de torenți, ca să evite sloii, cari veniau în cale.

În fine, în 19 Septemvre bricul aruncă ancora în depărtare de două lungimi de cablu de țermure, în sinul, în care avea să ierneze. Încă în ziua următoare ghiața s'a fost aședat giur împregiurul trupului corăbiei, destul de tare de a suporta un om. În chipul acesta comunicațiunea cu uscatul era restabilită.

După obiceiul marinarilor din părțile arctice n'au schimbat nimica în funiile corăbiei; ventrilele erau cu grige înfășurate și îmbracate pe fus-

portanța cuvenită opiniilor sale. Altmintrelea, dacă între articolii mei și articolii dlui Sturza, se află raportul ce există între întunecul omului mediu și lumina secolului nouespredece, dacă articolii dsale reprezintă lumina și ai mei întunecul, cineva nu poate avea cauză suficientă, de a teme lumina de întunec, căci nu întunecul risipește lumina, ci ea lumina risipește întunecul! Ear dacă de altă parte, dl S. ca autorul articolilor despre a doua căsătorie a preoților merită a le nimici, se nimicesce prin propriile sale scrieri, și nu prin scrierile mele, ori cât de violente să fie aceste!

„Argumentarea frumoasă“ după „logica naturală“ a corespondentului anonim, prin care dl S. spriginesce părerea sa, rămâne „frumoasă argumentare“ numai în ochii oamenilor cari nu știu ce e logica ca știință. E vorba de a se demonstra, că după dreptul canonic oriental, a doua căsătorie a preoților e admisibilă ori ba? Aici dl Sturza face toată argumentarea așa: „a doua căsătorie a preoților e admisibilă deși se opresce prin canoane, pentru că la mireni încă e admisă căsătorie a doua de și la început ea era oprită și aici prin canoane.“

Două erori grave cuprinde această raționamentare, erori care în logică se numesc: *petitio principii* și *salutis in probando*; căci ceea ce autorul aduce ca dovadă pentru teza sa încă are trebuință de a fi dovedită. El adică trebuia mai întâi să demustre, că canoanele au oprit în adevăr căsătoria a doua la mireni. Acesta însă nu o demustă de loc, dar nici nu o poate demustă. Însă can. apostolesc 17. care opreste a doua căsătorie la preoți vorbește despre ea la mireni ca despre un fapt pozitiv. „Cel ce după sântul botez s'a însurat de două ori“ dă canon. „nu poate fi nici presbiter nici diacon etc.“ Cine are cunoștința cât de puțină în treburile legiurilor, va observa îndată, că cauza și ocaziunea acestui canon *occasio legis* au fost căsătoriile creștinilor de a doua oară. Legiuitoriul trebuia să aibă întâi creștini de a doua oară căsătoriți ca din cauza aceasta să aibă pe cine oprî dela promovarea în cler. Canoanele sinoadelor dela Neocesarea și Laodicea, la care se provoacă dl Sturza, precum am arătat în „Biserica și Scoala“ nu opresc căsătoria a doua a mirenilor ci în fața incertitudinii în care erau unii din părinții bisericeii, ele prescriu numai regulile pe care trebuiau să le păziască preoții la binecuvântarea ei.

Dar și în cazul când prohibirea căsătoriei a doua la mireni ar fi dove-

dită prin canoane, cu aceasta autorul nu poate dovedi admisibilitatea ei la preoți, căci i lipsesce puterea doveditoare *nervus probandi*. lipsesce adică legătura cea necesară între premise ca argumente și între teza ca concluziune de care ce sub raportul dreptului canonic, căsătoria mirenilor nu s'nt lucruri de aceeași specie ca cineva să poată face întrebniutare aici de argumentațiunea analogică.

Indignat pentru nerespectul și lipsa de bunăcuviință, cu care un preot ortodocs vorbește despre aședămintele canonice ale bisericeii, sub cuvântul că s'nt lucruri vechi și nepotrivite pentru timpul nostru, eu am adus ca exemplu pe nemuritoriul Șaguna, ca să vadă preoții noștri, ce respect și venerațiune au bărbații cei luminați, bărbați cu adevărată cultură și știință teologică, pentru sântele canoane, aceste produse clasice ale creștinătății primitive!

Corespondentul anonim însă îmi reflectă, că nu cunosc spiritul liberal a lui Șaguna, când me provocă la el pentru spriginirea părerilor mele. Conced că, dacă invocam autoritatea lui Șaguna numai pe temeiul experienței, în cazul acesta puteam fi înșelat de bună credință, dar în ceea ce privește cugetarea lui despre valoarea și sântenia canoanelor, eu am citat propriile sale cuvinte. Apoi, dacă „stilul e omul“, fără îndoială, mai fidel ca ori unde, spiritul unui scriitor se oglindează în scrierile sale. Și Șaguna se pronunță în contra căsătoriei de a doua a preoților în toate scrierile sale, începând dela „Dreptul canonic“ și până la cea din urmă scriere „Studiul pastoral.“ Ce impresiune va fi avut asupra metropolitului Șaguna propunerea, făcută în congresul din 1870, pentru căsătoria preoților veduvi, nu pot ști. Ceea ce știu dela oameni vrednici de credință este, că Șaguna, întimpinându-o cu nise reflesii sarcastice, nici n'a permis ca congresul să discute asupra ei.

Scim noi că și Șaguna, ca toți oamenii, a avut păcatele sale, că a dat voie ca să slugiască nu numai preotului M. căsătorit a doua oară, ci și preotului L. Ma tot el a dat dispensație și creștinului M. din O. ca să ia de muiere pe cumnata sa. Dar faptele aceste le combat aspru atât cuvintele sale cât și consecențele lor. Atins în simțemintele sale religioase, poporul s'a revoltat în ambele casuri în contra preoților anticanonici; ear rudelor căsătoriei Șaguna a trebuit să le dea la cererea proprie o nouă dispensație, pentru divorțiere. De altmintrelea nu e nici corect nici permis din casurile excepționale a face regulă generală.

cei în învelișele lor și cuibul de cioră a ramas neajignit spre a observa de acolo în ori ce cas uscatul mai cu înlesnire.

Soarele abia se mai înălța deasupra orizontului. Dela sostițiul din Iunie încoace spiralele ce le descria soarele se lăsaseră tot mai în jos și preste puțin trebuiau să dispară.

Oamenii bricului se grăbiau acum cu pregătirile. Penellan avea rolul unui arangiator espert. Ghița din giurul corabiei acūși devenise așa de tare, încât prin presiunea ei era periculoasă; Penellan însă mai astepta, pentru că după părerea lui ghița trebuia să fie de douăzeci de urme, ca să poată opera fără de pericol. După aceasta ghița se tăia giur impregiurul corabiei peșis, așa încât dedesupt se încheia după forma ce și-o luase. Bricul era așa dară aședat într'un pat, în care nu avea să se teamă de presiunea masselor de ghiță, pentru că aceste nu se puteau pune în mișcare spre a stringe corabia.

Marinarii au construit acum giur impregiurul încinseturilor corabiei și

până sus la înălțimea șanțului un zid de zăpadă de cinci până șese urme de gros, care s'a întărit în scurt timp ca stâncă; învelișul acesta avé se împedece transpirațiunea căldurei în afară. S'a întins apoi un cort de pânză acoperit cu pei, închis hermetic cât este podul de lung. Acesta servia pentru oamenii corabiei de loc de preumblare.

Pe uscat clădiră din zăpadă un magazin în care s'au pus toate obiectele, care de o camdată nu erau de trebuință și care ar fi cuprins numai în zadar locul din lăuntru corabiei. Păreții cabinei au dispărut și în chipul acesta s'a câștigat atât pe podul dinainte, cât și pe pupe o încăpere spațioasă care odată era cu mult mai lesne de încălțit decât deosebitele încăperi mici, pentru că ghița și umeșala nu putea pătrunde în diversele unghiuri și colțuri; dară de altă parte și ventilațiunea se putea face mai cu înlesnire aședându-se tulumbe de aer care petrundeau în afară.

Cu ocaziunea pregătirilor acestora s'a dezvoltat o activitate estrea-

Casul adus de cătră dl corespondent, ca „să illustreze spiritul liberal al lui Șaguna, togmai casul acesta, revoltarea poporului din comuna S. în contra preotului veduv, militează în partea noastră; când scribiu poporului vor lucra în contra aședămintelor bisericeii, ele vor fi aperate de poporul credincios! În adevăr istoria probează, că de câte ori s'a arătat în biserică apostasia, ea a venit în regulă dela preoți! Chiar astăzi, când detoria noastră este ca să ne îngrigim de întărirea și consolidarea tinerei noastre autonomii și constituții bisericesci, noi ne ocupăm de lucruri, cari pot să aducă periclitarea și subminarea lor! Au nu vedem noi cum scapătă poporul din amoarea și respectul tradițional față cu biserică sa națională și instituțiunile ei? Dar când va observa el că exemplul nerespectării vine togmai dela solii altariului, dela păstorii sei sufletesci, ce va fi atunci?

În toate reflesionile corespondentului anonim, noi descoperim o singură idee principală, aceea de a cerca să ne impună tăcerea, mie și redacției dela „Biserica și Scoala“ ca să nu'i conturbăm dulcele iluziuni. Aceasta îl face apoi să piardă din vedere chiar regula de buna cuviință: de a „nu se amesteca în vorba altora.“ Superat pe redacție, pentru că mi-a împărțit manuscriptul d-lui Sturza înainte de publicare, d-sa „nu poate răbda, ca pentru o astfel de purtare care va-tămă bunul simț (?) să nu dea espresiune publică indignațiunei sale.“ Nu denegăm nimeni dreptul de a „da espresiune publică“ indignațiunilor sale de câte ori voiesce; dar permită mi dl corespondent, ca și eu să dau „espresiune publică indignațiunei mele“ pentru „indignațiunea“ d-sale. D-sa se indignează că redacția mi-a împărțit manuscriptul d-lui Sturza spre combatere înainte de a fi publicat; dar nu se indignează când vede legile și instituțiile bisericeii insultate și batjocorite prin articolii d-lui S.? Ce lume întoarsă! Eu cred, că în privința formei, în care se publică cutare articol singur autorul este competent de a face excepțiuni, ear ceialaltă din publicul cetitoriu n'au dreptul a se pronunța decât cu privire la cuprinsul lui.

Procederea redacției în publicarea articolilor d-lui Sturza a fost nu numai corectă, dar nici nu putea fi alta. Antăiu articolii d-sale lovesc atât în programa foaiei „Biserica și Scoala“ cât și în instituțiile canonice ale bisericeii noastre ortodocse. Ear al doilea, eu, care am combătut articolii părintelui Sturza, încă am onoare a fi membru în redacția, ce i-a publicat, de cumva și această revelare nu mi

se va imputa ca indiscrețiune; și așa redacția n'a împărțit manuscriptul d-sale unei persoane străine de dēnsa, ca să i se poată atribui „indiscrețiunea.“ Pe lângă aceste dl corespondent anonim trebuia să scie, că părintele Sturza scrisese un tractat despre căsătoria preoților încă în Nrii 11 și 12 din „Biserica și Scoala“ din anul c. pe care redacția, l-a publicat togmai din principiul toleranței și al liberalismului, și încă fără reflesii. Ear eu am urmat cu reflesionile mele în numerii următori 13 și 14, adică după publicarea tractatului.

Când însă redacția a observat, că autorul nici nu combate temeiurile aduse de mine în contra opiniilor lui și în interesul adevărului, ci din contra merge tot mai departe în extravaganțele sale raționaliste și necanonice, atunci ea nu mai putea publica articolii d-lui Sturza neînsoțiți de o critică neparțială, fără a se face însăși pe sine culpabilă de respândirea ideilor anticanonice și prejudiciilor față cu aședămintele bisericeii. Am venit dar cu publicarea reflesionilor mele, a doua oară, paralel cu publicațiunea d-lui Sturza, nu pentru ca „să nu'l las ași desvolta publice părerile sale,“ cum dice dl corespondent, căci părerile d-sale s'au publicat în tocmai precum însuși le-a pus pe papir, ci pentru ca să nu las timp și ocaziune ideilor sinistre de ași câștiga teren și adepți în publicul neiscusit în instituțiile bisericeii ortodocse, și a prepara focul revoluțiunei în organismul ei. S'nt în adevăr lucruri, pe care nici odată, cei ce comandă în numele ceriului, nu se cuvine nici a le face nici a le spune! Voiu fi scris cu amărăciune reflesionile mele; dar aceasta se întemplă nu numai cu mine, ci și chiar cu oameni băturai. Într'o discușiune cu un adversar, care nu cunoaște sau nu voesce a cunoaște materia ce discută, ori cât ar voi cineva săși păstreze sângele rece, i este cu anevoie să nu numească enormitate ceea ce este enormitate, și nepricepere ceea ce este nepricepere!

O critică nu mai puțin aspră a publicat „Biserica și Scoala“ și asupra cărțiceii „Religiunea creștină“ scrisă de dl I. Popea. Era însă o critică, ce merită o scriere neesactă în espunerea doctrinei ortodocse. Autorul criticeii a arătat negru pe alb erorile cuprinse în această cărțicică menită pentru scoalele poporale.* De ce corespon-

* Este curios lucru că numai „Bis. și scoala“ a dat o critică așa aspră „cărțiceii“ de care se face amintire, pe când în Transilvania și România „cărțiceaua“ a fost altfelu judecată. Se vede că „adevărată“ ortodocsie s'a retras din toate părțile române în diecesa Aradului. Red.

ordinară, încât în 25 Septemvrie erau toate gata cu desevșire. Cu ocaziunea aceasta Andreiu Vasling n'a dovedit nici o desteritate el arăta rîvnă numai când era vorba de comoditate pentru tinera fată și dacă Maria, care era cu totul cufundată în meditațiuni gândind la bietul ei Ludovic, nu observa aceasta, lui Ioan Cornbutte nu'i scăpa nimica din vedere.

Deci căpitanul s'a veșut necesitat a discuta asupra acestei impregiurări cu Penellan; căpitanului i veniră acum aminte și alte impregiurări, cari i delaturară toate îndoilele despre intențiunile cărmaciului. Andreiu Vasling iubia pe Maria și gândia să o pețească dela Ioan Cornbutte, îndată ce va fi constatată moartea naufragiatului. Andreiu Vasling nu s'ar fi împrotivit de loc, dacă după întoarcerea acasă ar fi putut lua în căsătorie pe o fată frumoasă și unica moștenitoare a bogatului ei unchiu.

De multe ori însă în nerăbdarea sa de a ajunge la ținta dorințelor sale cărmaciului i lipsia tactul necesar. El a declarat în mai multe rânduri,

că investigațiunile întreprinse spre aflarea nenorociților s'nt de prisos, și de multeori, i-a scăpat câte un cuvânt, care îi marca și mai tare părerea aceasta pe care firesce, că Penellan nu lipsia de a o accentua de ajuns și de a o pune la răvaș. De altă parte Andreiu Vasling încă nu lipsia de a onora pe subcârmaciul cu sincera sa invidie, ceea ce Penellan din parte și i întorcea cu măsură plină. Penellan însă se temea să nu bage discordie între oamenii corabiei și așa a înduplecat pe Ioan Cornbutte i da în casuri anumite responsuri nehotărâte.

Fiind terminate toate pregătirile de iernare, căpitanul a dispus toate cele de lipsă pentru sănătatea oamenilor sei. Acestia trebuiau să aieriseze bine în fie care dimineață locuința lor și să usce cu îngrigire păreții de brad curățindu-i de umeșala ce se punea pe ei în decursul nopții. Dimineața și sara căpetau cafea sau tea ferbinte, un mijloc recunoscut de cel mai bun contra frigului. Fură împărțiți în despărțăminte dintre care

dentul anonim n'a venit atunci cu contra-critică, dacă critica din „Biserica și Școala“ era nejustă? Altcum mai bine era să nu fi atins cestiunea aceasta. În adevăr, erezia s'a imputat atât învățăturilor din „Religiunea creștină“ cât și scrierilor d-lui Sturza, nu pentru că doară autorii ar fi eretici de profesie, ci pentru că teoriile și învățăturile lor nu sunt în completă conformitate cu doctrina bisericească ortodoxă. De aceea relativ la dl Sturza, eu am spus că, numai „judecat după principii și teoriile ce propaga remâne eretic.“

În sfârșit am să declar d-lui corespondent anonim, că sub mantaua blândeței nu voi ascunde nici odată adevărul, chiar să displac publicului, căci știu că este: „Veritas odium parit.“ Va ceti cineva cele ce scriu eu ori ba? Nu e treaba mea Fie-cine cetesce din cele ce scriu alții, ce-i place, ear ce nu-i place nu cetesce. Facă astfel și dl corespondent cu scrierile mele, dacă nu-i plac, dar nu pretindă, ca eu să întreb gustul d-sale. Unde e vorba de interesele bisericești, eu nu socotesc întru nimic interesele mele personale, căci altfel trobuiam să urmez d-lui corespondent, să mă fac tuturor toate, ca pe toți să-i dobândesc!

Aceste sunt observările, care eram dator să le fac la „Reflexiunile“ corespondentului anonim. Comptând pe ospitalitatea coloanelor „Teleg. Rom.“ declar însă, că mă învoiesc bucuros, ca să discutăm și în fond cestiunea căsătoriei preoților, dar pe față, nu cumva din neștiință să cad în păcatul de a nu da „betrânețelor“ stima și respectul cuvenit!

Primiți d-le redactor expresiunea deosebitei mele considerațiuni!

V. Mangra.

(Precum se vede ne aflăm în mijlocul unei discuțiuni a cărei origine nici noi și de sigur nici o parte considerabilă din cetitorii noștri nu o cunoașeam fără din auzite. „Biserica și Școala“ din Arad îndată la prima apărare a sa, în numărul cei dintâi ai sei a fost aflat cu cale, a se purta cu foia noastră de așa încât ne a fost peste puțință a intra fără a ne dejosii în relațiuni cu dânsa. De aci urmează, că noi nu am știut ce s'a petrecut între dl. Sturza și dl Mangra până ce a venit corespondentul nostru ca să facă încâtva lucrul cunoscut și cetitorilor noștri și să apere pe unul, cărui în „Biserica și Școala“ apărarea i se făcuse imposibilă. Dl Mangra vine acum și răspunde în coloanele noastre corespondentului. Nu aprobăm, dar deocamdată nici nu desaproabăm nimica din răspunsul d-lui Mangra.

unul eșia pe fie care și spre a aduce carne proaspătă pentru prânzul obișnuit în corabie.

Afară de aceasta li s'a impus matrozilor a face mișcări regulate în fie care și a nu se espune fără mișcare aerului frigos; de oarece prea lesne se putea întâmpla, ca pe neașteptate să le degere părți de ale trupului. Eară când s'ar arăta un astfelu de cas să se frece numai decât cu zăpadă, unicul mijloc, care le putea fi de ajutor.

Penellan mai stăruia, ca toți să se spele rece, în fie care dimineață ceea ce recerea un feliu de tărie morală; unii nu puteau înțelege, cum să și moaie în zăpadă omul lor exterior, pe care numai abia cu mult năcaz îl putea încălzi. Dară Penellan mergea brav cu exemplul înainte și Maria nu rămânea îndereptul celorlalți în cea ce privia dispozițiunile lui Penellan.

Ioan Cornbutte n'a uitat de a împletii și decursul zilei și lectură evlavioasă în rugăciune, pentru că numai în chipul acesta putea împedea să nu între desperațiunea și grigea în inimile oamenilor sei, cel mai pericul în lățimile aceste.

(Va urma).

Sântem ca siguri, că obiectul care a dat ansă la discuțiunea reprezentată și prin „Antireflexiunile“ aceste se va desbate curat obiectiv și în coloanele noastre. Atunci se va vedea, fără de a face alusiuni la persoane, și fără de a pune înaintea tribunalului nostru autorități bisericești spre a le investiga „pecatele“, ca noi să putem osândi, ce aprobăm și ce desaproabăm din mod'estele „Antireflexiuni“.

Protocol

luat în adunarea generală a învățătorilor rom. gr. or. din comitatul Hunedoarei ținută în 8 Noemvrie 1879 st. v. în opidul Deva.

În urma convocării făcute din partea rever. domn protopop Ioan Papiu în „Telegraful roman“ Nr. 123 pentru definitivă constituire a reuniunii învățătorilor gr. or. comitatul Hunedoarei, — prezentându-se învățătorii în număr de 39 la locul amintit după săvârșirea cultului divin în biserică, se întrunesc în localitatea scoalei confes. gr. or. din loc, unde prezentându-se și păr. protopop Ioan Papiu ca convocătoriu al adunării generale, — deschide adunarea prin o cuvântare foarte bine acomodată scopului, care este constituirea tuturor învățătorilor de pe teritoriul comitatului în o reuniune învățătorescă și după ce face pe scurt istoricul unei asemenea reuniuni folositoare, declară adunarea de deschisă.

Mai departe de preschisă ca adunarea să se constituie provisoriu spre a putea pași la desbaterea proiectului de statute recomandat din partea prea venerab. consistoriu arhidieceșan.

Adunarea primind aceasta propunere se constituie în mod provisor și prin aclamațiune se alege păr. protopop Ioan Papiu de președinte, și învățătorul George Forraș de notariu, și astfel apoi adunarea se declară de constituită.

Păr. protopop în calitate de președinte provisor, pune la ordine desbaterea asupra proiectului de statute.

Adunarea primind propunerea, și ia la desbatere specială proiectul de statute, carele să și primesce preste tot, cu următoarele modificări:

la § 13 lit. b. lucrurile scripturistice să se trimită presiului cu 30 de zile înainte de adunarea generală.

Tot la acest § lit. c. taxa pentru membri ordinari se statorește la 1/2 % pe an.

la § 24 ținerea ședințelor comitetului de regulă se decide a fi tot la 3 luni.

Cu aceste modificări proiectul de statute constitătoriu din 32. §§-fi recomandați din partea prea venerabilului consistoriu arhidieceșan, se primesce de statutele reuniunii învățătorilor dela scoalele gr. or. române din cottul Hunedoarei.

În urma primirii proiectului de statute, președintele aduce la cunoștința adunării, că acum ar urma constituirea definitivă a reuniunii, și pentru ajungerea acestui scop să suspinde ședința pe 5 minute pentru consultare.

După expirarea timpului de consultare ședința se redeschide și se alege de președinte provisor păr. preot George Nicoară pentru conducerea adunării în decursul a legerei președintelui, făcându-se votisare nominală rezultă, că păr. protopop Ioan Papiu se alege de președinte cu 39 voturi (a se vedea conspectul învățătorilor prezenți aici sub).

Președintele adhoc păr. George Nicoară repășind dela presiuiu, și ocupând locul președintelui ales se pune la ordine alegerea celorlalți membri ai comitetului, și astfel se alege cu aclamațiune

Directorul scoalelor capitale din Dobra George Susman.

De secretari:

1. Directorul scoalelor din Orăștie Herlea.

2. Directorul scoalelor capitale din Brad Ioan German.

De casariu:

Toma Neamț doc. la scoal. capitale în Dobra.

De bibliotecariu:

George Josan doc. în Deva.

De membrii:

George Forraș doc. în Rapoltul mare.

Alecsandru Fulea doc. în Săcărâmb și

Nicolau Andreiu doc. în Casteu.

Și astfel alegerea se termină.

În sensul § 18 lit. h. din statute se pune la ordine defigerea locului pentru adunarea generală procsimă.

În urma unei debateri asupra acestui obiect se defige locul pentru ținerea procsimei adunări generale la Orăștie.

Se propune alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului.

De atari se alege învățătorii:

George Josan, Nicolau Andreiu și Aron Muntean.

Astfelu terminânduși adunarea generală afacerile sale, — păr. protopop Ioan Papiu în calitate de președinte încheie adunarea generală prin o cuvântare bine potrivită, exprimânduși prin dulci cuvinte dorința, că noua reuniune să fie binecuvântată și săși câștige în curând simpația și spriginirea națională din întreaga patrie căci numai cu puteri unite putem ajunge la masa dorinței noastre.

Georgiu Forraș m. p., Ioane Papiu m. p., notariu. președinte.

Protocolul astfelu încheiat se dă comisiunii spre verificare.

Cetindu se protocolul întreg se primesce și verifică fără de nici o modificare.

Georgiu Josan, Nicolau Andreiu și Aron Muntean membrii comisiunii verificătoare.

Georgiu Josan, Dimitriu Berariu, Vasilie Siculean, Dimitrie Cosa, Petru Șinca, Zaharie Șinca, Georgiu Susman, Iacob German, Tomă Neamț, Adolf Nandra, Ioan Crișan, Adam Iniscu, Vasilie Musta, Dionisie Trifu, Ioan Raț, Petru Crăciun, Georgiu Josan, Georgiu Forraș, Aron Muntean, Petru Costa, Dumitru Ivașcu, Teodosiu Popa Ioan Vlad, Ioan Broș, Ioan Moisean, Alecsandru Fulea, Ioan Lucacoy, Nicolae Pop, Candin Borza, Ioan Botean, Avram Borza, Petru St. Preda, Ioan Cioran, Damaschin Indrica, Teodor Popoviciu, Ioanichiu Deheli, Adam Vlad, Nicolae Andreiu, Avram Michaila.

Deva 8 Noemvrie 1879.

Georgiu Forraș m. p., notariu ad-hoc.

Varietăți.

* (Protocolul congresului) ordinariu național-bisericesc al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, convocat la Sibiu pe 1/13 Octomvrie 1878 — a apărut de curând în editura metropoliei. Cartea (314 pagine) frumos tipărită și elegant ajustată se află de vândare în tipografia arhidieceșană cu prețul de 1 fl. v. a.

* (Ședința publică). Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“ prin aceasta invită, ce se va ține Joi în 29 Noemvrie st. v. în memoria Marelui Archiepiscop „Andreiu“, în sala cea mare a „seminariului andreian.“ Aici se va executa următoarea programă:

Program.

1. „La o rondurelă“, poezie de D. Bolintinean, executată de corul vocal.

2. „Cuvântare ocașională“, rostită de Gerasim Sirb, cl. curs III.

3. „Biserica risipită“, poezie de V. Alesandri, declamată de Nicolau Borza, cl. curs. II.

4. „Dumnezeul nostru“, poezie de I. Al. Lăpădat, executată de corul vocal.

5. „Creștinismul și influința lui asupra dezvoltării intelectuale“, disertațiune de G. Bobeș, cl. curs. III.

6. „Dan căpitan de plain“, poezie de V. Alesandri, declamată de Ioan Micu, cl.curs. I.

7. „Fecioara Maria“, poezie de

D. Bolintinean, executată de corul vocal.

Începutul la 7 oare seara.

Sibiu, în 22 Noemvrie 1879.

Comitetul aranjator.

NB. Oferte marimonioase se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale publică.

* (Esamenul cu notarii comunali). În septemăna trecută Joi și Vineri s'au ținut esamenul cu candidații la notariatle comunale din comitatul Sibiului. După o lungă și riguroasă esaminare s'au declarat de calificați candidații următori: Sabin Savu din Pianul de jos, Practic la judecătoria cercuală din S. Sebeș, Ludovic Veres și Samuil Schwarz din Cristian. Ceilalți 2 s'au reprobat pe 3—6 luni.

* (Copii români) cari voesc a fi aplicați la meserii în Brașov trebuesc să aibă după legea pentru meserii etatea de 14 ani. Să trimită părinți lor prin parochi actul de botez și înștiințarea la ce meserie voesc a fi aplicați și numai după ce vor căpeta răspuns, să vie la Brașov. Altfel copii de 10—12 ani, goli, earna să nu vie, că se bolnăvesc și este a li se căuta locuri la meserii mai estăliu.

Băntulescu.

* (Mulțămită publică). Domnul I. Paulas, inginer public, donând 20 fl. v. a. pentru a se procură vestiminte pe seama baetilor mai miseri, dela scoala română gr. or. din loc; comitetul parochial gr. or. îi exprimă mulțămită publică pentru aceasta faptă nobilă, deamnă de imitat,

S. Sebeș în 21 Noem. 1879 v.

I. Tipeu. prot.

Z. Murășan. not. com.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

O tranșacție ortografică.

(Urmare).

Adevărat că Maiorescu iute ne scapă de una din cele trei litere „codate“, și încă de cea mai puțin acceptabilă din punct de vedere estetic: *đ*. Cea dintâiu operațiune a lui Maiorescu în compunerea alfabetului seu este adecă a constata sunetele limbei române, și a enuncia apoi (Critice pag. 79): „Acum vom căuta pentru fie-care din ele litera latină corespunzătoare.“ Maiorescu din întâmplare află în alfabetul latin pe *z*, și-l pune acolo, unde îl aude în limba română. Va să dică: dacă Maiorescu ar afla și pentru sunetele *z*, *ș*, *u*, *u* literă corespunzătoare în alfabetul latin, el — fiind consecvent — nu numai ar primi-o în alfabetul seu românesc, ci ar întrebuița o chiar esclusiv pentru sunetul corespunzătoriu, precum o face cu *z*. Nenorocirea, o mărturisesc, n'ar fi prea mare, și mă tem mult, că aflându-se pentru fie-care sunet românesc o literă corespunzătoare în alfabetul latin, Români astăzi ar fi ca și uniți în respectul ortografiei.

Sistemul fonetic al cirilicelor s'ar fi continuat poate ca sistem fonetic al literelor; căci frământările etimologice, și astăzi neterminate, ușor ar fi produs efectul acesta.

Cum vine însă Maiorescu, după aceste premise, a combate fonetismul în principiu? Nu este o contrafăcție flagrantă de a primi pur și simplu pe *z* din alfabetul latin pentru toate casurile, când se aude sunetul corespunzătoriu în limba română, și a susține după aceea cu atâta zel sistemul „intelectual“?

Eacă se scrie Maiorescu (Critice pag. 195 sqq.): „Am dovedit prin

cercetările de mai nainte, pe de o parte că menirea caracteristică a literelor este de a exprima ideile prin scrierea cuvintelor lor flecționare, ear pe de alta, că sunurile *z*, *y* și *w* sunt mai ales importante ca derivări de flecțiune din *a*, *e*, *t* și *s*. De aici rezultă *apriori*, că acea însemnare grafică a lor va fi cea mai bună, care va exprima mai lămurit dependența lor flecționară din sunurile primitive. Dacă d. e. *y* în pluralul *cărți* provine ca schimbare flecționară din sonul *t* în singularul *carte*, atunci litera cea mai nimerită pentru exprimarea lui grafică va fi aceea, care însemnându-i sonul deosebit îi va aminti totuși și originea primitivă (nu originea etimologică, ci originea flecționară).

„Ori ce flecțiune este o schimbare. Inse pentru a cunoaște o schimbare, se cer doue lucruri: 1, reprezentarea stării neschimbate; 2, reprezentarea stării schimbate.

„Astfel dar scrierea sunurilor *z*, *y* și *w* prin semne care să fie numai modificări ale literelor primitive *a*, *e*, *t* și *s*, pe lângă păstrarea caracterului de latinitate în alfabet, are și meritul mult mai mare de a fi singură potrivită cu natura psihologică a semnelor. Pe cât este de unilaterală și prin urmare greșită scrierea acelor sunuri derivate fără nici un semn, fiindcă amintește numai sonul primitiv al flecțiunii fără să arată însăși modularea flecționară: pe atât este de unilaterală și greșită în înțelesul contrar scrierea lor prin semne cu totul osebite de radical, fiindcă ne înfățișează schimbarea fără amintirea stării din care a provenit.

„Aici este chiar una din cauzele, pentru care alfabetele prea fonetice sunt mai puțin clare decât cele restrinse, și, d. e. scrierea noastră veche cu litere slavone, deși putea exprima aproape toate sunurile românești, era mai mult o întunecare decât o lămurire a limbei. Ca să simțim aceasta oarecum la prima vedere, va fi de ajuns a pune alătura o scriere a flecțiunii aceluiași cuvânt românesc cu litere slavone și cu litere latine, aceste însă însemnate după regula susținută mai sus.

facepe	facere
fakand	făcend
fak	fac
vedepe	vedere
vazand	vězend
vd	véd
kapte	carte
kapti	cărți
kaptiik	cărticică

„Intrebare: intrucât putem cunoaște, că literele *fac*, *făcend*, arată raporturi de dependență în timp, persoană, mod, număr a uneia și aceleiași idei? Răspuns: numai intrucât știm, că *fac*, *făcend* sunt forme schimbate ale aceluiași cuvânt *facere*, sau vorbind gramaticeste: numai intrucât ne aducem aminte, că verbul în chestie este *facere* și că *fac*, *făcend* sunt timpuri și moduri din conjugarea lui. Alfabetul latin, însemnat după regula stabilită mai sus, ne exprimă îndată strânsa legătură între persoana, timpul și modul de conjugare a acestor cuvinte, arătându-ne sunurile de flecțiune prin aceleiași litere, însemnate numai cu o trăsură pentru a le ști modificările. Ear alfabetul slavon nu ne exprimă aceasta, ci ne strică toată fisionomia cuvântului, schimbându-i literele, pare c'ar fi altul la infinitiv și altul la indicativ sau la participiu. Când scriu *făcend*, înțeleg îndată că am a face cu o dependență logică a ideii exprimate prin semnele *facere*, dar când scriu *fakand*, nu înțeleg îndată că am a face cu un mod de con-

jugare a verbului *facepe*, fiindcă amândouă nu au mai nici o literă comună.

„Aceiași intrebare prin toate exemplele. Intrucât știm că literele *cărți* arată un plural? Numai intrucât simțim, că avem aci o declinare de substantiv, cuvântul *cărți* fiind același cuvânt care în singular se scrie *carte*. Alfabetul nostru cel nou ne o arată; nu avem decât să vedem literele *cărți* pentru a înțelege, că ele sunt o declinare a substantivului *carte*. Alfabetul slavon din contră ne incurcă reminiscența.

Vom trebui deci să susținem chiar după Maiorescu, schimbând numai ecsemplul: „Dacă d. e. sonul *z* în pluralul *verzi* provine ca schimbare flecționară din sonul *d* în singularul *verde*, atunci litera cea mai nimerită pentru exprimarea lui grafică va fi aceea, care însemnându-i tonul deosebit, îi va aminti totuși și originea primitivă“. Sau: „Intrebare: intrucât putem cunoaște, că literele *véd*, *vězend* arată raporturi de dependență în timp, persoană, mod, număr a uneia și aceleiași idei? Răspuns: numai intrucât știm, că *véd*, *vězend* sunt forme schimbate ale aceluiași cuvânt *vedere*, sau vorbind gramaticeste: numai intrucât ne aducem aminte, că verbul în chestie este *vedere* și că *véd*, *vězend* sunt timpuri și moduri din conjugarea lui“.

După sistemul „intelectual“ a lui Maiorescu nu se poate prin urmare scrie d. e. *brazi*, *calzi*, *mucezi*, *arzi*, *crezi*, *crezând*, *crezând* etc., ci numai *bradi*, *caldi*, *muced*, *ardi*, *cred*, *cred* etc.

Dacă se introduce însă odată *d* în alfabetul românesc, atunci Maiorescu ar putea face concesiunea de a scrie după etimologie și d. e. *dece*, *dice*, *diua* etc.; întocmai precum el scrie: *bêtrân*, *pecat* etc., apoi *vânt*, *riu*, *sunt* etc. Să luăm în considerațiune, că deși *d* nu este originea flecționară a lui *z* din cuvinte ca *dece*, *dice*, *diua* etc., totuși avem în limba românească de astăzi cuvinte ca: *decimal*, *deceniu*, *dictare*, *diurne* etc.; precum d. e. lângă *mână*, *vânt*, *riu*, *singur* etc., avem *manual*, *ventilare*, *rival*, *singular* etc. Cu aceste voiu numai să *dic*, că se află radiclele mai cu samă în limba română de astăzi, și numai în puțină casuri sântem constrinși a recurge la limbamamă latină.

Neafând însă pe *d* nici din originea flecționară nici din cea etimologică, vom scrie totdeauna *z*.

Să susținem dar analogia lui *d* cu *ș* și *ț*.

Cum să scăpăm însă de „codițele“ acestor litere? (Va urma).

Bursa de Budapesta din 6 Decemvre n.

Renta de aur 95.85, Împrumutul drumurilor de fer ung. 113.50, I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. 74.25, II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. 85.50, oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. 77.50, împrumutul ung. cu premii 109.—, obligațiuni ung. de rescumpărarea dicimei de vin 88.50 obligațiuni urbariale ung. 86.25, obligațiuni ung. cu clausulă de sorfire 88.—, obligațiuni urbariale temeșane 87.50, obligațiuni cu clausulă de sorfire 85.—, obligațiuni urbariale transilvane 85.25 obligațiuni urbariale croato-slavonice —, datorie de stat austriacă în hârtie 68.70, renta austriacă în argint 70.50, renta de aur austriacă 81.—, sorși de stat dela 1860 131.—, acțiuni de bancă austro-ung. 843, acțiuni de bancă de credit ung. 263.—, acțiuni de credit aust. 280.—, argint —, galbin 5.51, napoleon 9.30, 100 marea nemjesci 57.65, London (pe polița de trei luni) 116.50.

Bursa de Viena din 6 Decemvre n. 1879.

Metalicele 5%	—
Acțiuni de bancă	841 —
Împrumutul de stat din 1860	150—
Împrumutul naț. 5% (argint)	68 60
Acțiuni de credit	262 50
Valuta nouă imperială germană	57 65
London	416 55
Galbin	5 53
Napoleon d'aur (poli)	9 30 1/2

Economic.

Sibiu, 5 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.—9.; Grâu secăreț fl. 6.80—7.60; Săcară fl. 5.10—5.50; Orz fl. 4.40—4.80; Ovės fl. 2.90—3.30 Cucuruz fl. 4.30—4.70; Mălain fl. 5.50—6; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semență de cânepă fl. 7.—8; Mazere fl. 8—8.50; Lintea fl. 10.50—11; Fasole fl. 8—8.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare deporcă fl. 25—26; Său brut pro 50 chilo fl. 16—17; Său de luminări fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Săpun fl. 20—20.50; Fân 50 chilo fl. 0.95—1.05; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită —40— cr.; Carne de vițel 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbece 28—30 cr.; ouă 10 de 40 cr.

Teaca, 1 Dec. n. Pro hectolitru: grâu fl. 5.50—8.25; grâu secăreț fl. —; săcară fl. 4.80—5.; cucuruz fl. 3.80—4.; ovės fl. 2.50—3.; cartofi fl. 1.50; fasole 4.50 cr.; pro chilo: Slănină 65—70 cr.; carne de vită 36 cr.; carne de porc 40 cr.; carne de oaie — cr.; carne de vițel 32 ouă 5 de 10 cr. Cucuruzul și ovėsul sânt tare căutate. Tergul de ași a fost bine ceretat. Timpul este ernatic.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitatiuni: în 31 Dec. 1879 și 31 1880 imob. lui Stefan Dumșa în Sântimre (judec. cerc. Aiud); în 2 Ian. și 3 Febr. 1880 imob. lui George Schneider în Marpod; în 2 Ian. și 3 Febr. 1880 imob. lui Michail Schmidt în Cisnădie (trib. Sibiu); în 30 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. lui Dumitru Grecu în Feldioara (trib. Brașov); în 23 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. lui Abraham Blumenfeld în Sânteraiu (trib. Murș-Oșorheiu); în 27 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. lui Ioan T. Klein și soției sale în Brașov; în 24 Dec. 1879 și 26 Ian. 1880 imob. lui Constantin și Ioan Voic Vulcănean în Brașov (trib.); în 7 Ian. și 7 Febr. 1880 imob. moștenitorilor după soția lui Francisc Tibad în Odorheiu (trib.); în 20 Dec. 1879 imob. lui Vasilie Moga în Velț (jud. cerc. Sântmărtin); în 29 Dec. 1879 și 29 Ian. 1880 imob. lui Vasilie Coțian în Borgiș (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 23 Dec. 1879 și 28 Ian. 1880 imob. lui Pavel Stefani în Brașov (trib.); în 10 Dec. imob. lui Wolfgang Hersch în Revkörtvelyes (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 29 Dec. 1879 și 29 Ian. 1880 imob. lui Pascu Bibanț în Blăjeni (judec. cerc. Baia de Criș); în 12 Dec. imob. lui Dumitru Vlad în Ruș (trib. Sibiu); în 13 Ian. 1880 imob. lui Petru Șandor în Agrebici (trib. Cluj); în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Vasilie Bogdan și soți în Roșia; în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Ioan Ionascu în Roșia. (judec. cerc. Aiud); în 23 Feb. și 23 Martie 1880 imob. lui Petru Zacharias în Seps-Baczon și Telegdi-Baczon; în 16 Dec. imob. lui Ladislau Siko în Sângiors (judec. cerc.); în 27 Dec. 1879 și 27 Ian. 1880 imob. lui Ioan Frățilă în Ciungani (judec. cerc. Baia de Criș); în 16 Dec. imob. lui Michail Petri în Murș-Oșorheiu; în 30 Dec. imob. soției lui Carol Seps în Cioca (trib. M. Oșorheiu).

Nr. 260.

1—3

CONCURS.

Pe temeul înaltei ordinațiuni consistoriale dto 16 Octomvre 1879. Nr. 2793 B., se escrie de nou concurs pentru întregirea veduvei parochii de classa a III, din comuna Hepria cu termin până la 30 Decemvre a. c. stil. v.

Emolumentele sânt:

1. Cinci juguri arătură și folosința progădiilor.
2. Dela 106 familii câte o veadră de must a 8 cupe și câte o și de lucru.
3. Venitul stolar îndatinat, lemne din pădurea bisericii și prospect de a se îmbunătăți venitul parochial din an în an până la dotare corespunătoare prin cumpărare de pământuri.

Doritorii de a se aplica la preatinsa parochie au să-și înainteze scrisile ineztrare cu documente prescrie de „Stat tul organic“ și regulamentul provisor din a. 1873 până la sus arătatul termin subsemnatului scaun protopresbiteral.

Sebeș în 14 Novemvre, 1879.

Scaunul protopresbiteral gr. or. În conțelegere cu comitetul parochial.

I. Tipeiu m. p.,
ppresbiter.

Nr. 197. 1879.

2—3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia gr. or. de classa III din Covragi în protopresbiteratul tractului Hațeg, se escrie prin aceasta concurs cu terminul până la 18 Decemvre a. c.

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială.
2. 6 jugere pământ arător și fenaș.
3. Dela fie-care familie (83 fumuri) câte doue ferdele cucuruz nesfârmit cu tueleul și
4. tot asemenea câte o și de lucru dela fiesce-care fum.
5. Venitele stolare îndatinat.

Cei ce doresc a ocupa această stațiune de paroch, au ași adresa concursele instruite în sensul prescrielor din „Statutul organic“ și a dispozițiunilor sinodului archidiececan din a. 1873, până la terminul sus amintit la subscrisul.

Hațeg la 16 Novemvre 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

Nr. protop. 212, 1879.

2—3

CONCURS.

În sensul înaltei ordinațiuni consistoriale din 9 Octomvre 1879 Nr. consist. 2678. B. se escrie prin aceasta de nou concurs pentru vacanta parochie de classa a III-a Hașag cu terminul până în 23 Decemvre 1879.

Emolumentele sunt:

1. 18 jugere pământ; parte arătoriu parte fenaș.
2. Dela 70 familii o și de lucru sau 50 cr. v. a., bani.
3. Stolarele usuate și regulate în sinodul ppresbiteral.
4. Casa cu edificiile necesare de locuit în 2 ani de țile, după care timp se obligă poporul a edifica casa și edificii pe curtea bisericii.

Doritorii de a ocupa această stațiune preotească sânt avisați ași așterne concursele lor bine instruite în sensul „Statului-organic“ și a dispozițiunilor sinodului archidiececan din anul 1873 la subscrisul scaun protopresbiteral până la terminul sus arătat. Mediaș în 21 Noemvre 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Dionisiu Chendi m. p.,
adm. protopr.

ad Nr. 227 1879.

1—3

EDICT.

Anna născută Nicolae Crapeciu din Sebeșul de jos comitatul Sibiuului, carea dela 15 Octomvre 1870 a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Ioan Toma Ritivoiu, tot de acolo fără a se scii ubicațiunea, se citează prin aceasta ca în termin de un an și o și dela țiu mai jos însemnată să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va decide procesul intentat contra-i de cătră bărbatul ei sus numit.

Sibiu în 14 Noemvre 1879.

Forul matrimonial gr. or. al protopresbiteratului Sibiu II.